

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 11 0 У 025508 20 Увп
Бањалука, 27.01.2022. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу судија Смиљане Мрше предсједника вијећа, Страхине Ђурковића и Мерсиде Бјелобрк чланова вијећа, уз судјеловање Маје Савић као записничара, у управном спору по тужби Б. М. из Ј., заступана по пуномоћнику Л. В., адвокату из М. Г. (у даљем тексту: тужитељица), против рјешења број 12.07-337-387/19 од 02.10.2019. године туженог Министарства, у предмету привременог коришћења земљишта, одлучујући о захтјеву тужитељице за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 025508 19 У од 10.9.2020. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 27.01.2022. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се уважава, пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 025508 19 У од 10.9.2020. године се преиначава на начин да се тужба уважава и оспорени акт поништава.

Обавезује се тужени да тужитељици исплати трошкове управног спора у износу од 1875,00 КМ у року од 30 дана рачунајући од дана пријема ове пресуде под претњом принудног извршења.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је тужба против оспореног акта којим се допушта привремено коришћење земљишта означено као к.ч. бр. 446/1, њива 3. класе к.о Ј. површине 477 м² лицима која изводе радове на изградњи обалоутврде и других објеката на ријечи Пливи у подручју Качаревић кућа, Општина Ј., а корисник земљишта М. Б. је дужна допустити привремено коришћење земљишта лицима која изводе радове на изградњи обалоутврде и других објеката на ријечи Пливи Општина Ј. у складу са постојећим Уговором о извођењу радова и издатом грађевинском дозволом.

Одбијање тужбе образложено је разлозима да је одредбом члана 172 став 1 Закона о водама („Сл. гласник РС“, број 50/06, 92/08, 121/12, 74/17, у даљем тексту: Закон) прописано да је власник, односно корисник земљишта дужан допустити прелаз преко земљишта лицима која су овлашћена да истражују, спроводе праћење стања вода, премјеравају, снимају или обиљежавају водно земљиште или воде, као и лицима која изводе радове на изградњи, реконструкцији или одржавању водних објеката или постројења или врше њихово искоришћавање, а ставом 2 овог члана је регулисано да уколико власници, односно корисници земљишта не поступе у смислу цитиране одредбе рјешење о привременом коришћењу земљишта доноси надлежни орган из члана 166 овог закона најкасније у року од 3 дана од дана подношења захтјева за доношење одлуке о привременом коришћењу земљишта. Будући да се ради о изградњи водног објекта из члана 15 став 1 овог закона, те да тужитељца није поступила у смислу одредбе члана 172

став 1 истог закона односно није допустила привремено коришћење земљишта то је по захтјеву Општина Ј. тужени, као надлежи орган, донио оспорени акт.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање (у даљем тексту: захтјев), тужитељица побија наведену пресуду због погрешне примјене материјалног права и повреде правила поступка како то произлази из садржаја захтјева. Истиче да се не ради о објекту за изградњу обалоутврде као посебном објекту већ да се ради о изградњи обалоутврде око моста према пројекту за изградњу моста па да се нису стекли услови за доношење рјешења о привременом коришћењу земљишта. Наводи да нижестепени суд произвољно констатује да ЈП „Воде Српске“ изводе радове на водном објекту иако то не произлази ни из једног акта за поступање туженог по захтјеву и не може се правдати чињеницом да се ради о пројекту од значаја за све, а тужитељица има правни интерес да истрајава на овој тужби јер учесници на изградњи моста одбијају одговорност за штету насталу уништењем земљишта, заузимањем дијела земљишта и воћних засада, а тужени је поступао иако није утврђено на чијем земљишту се гради обалоутврда, те да ли за то постоји правни основ и да ли је доношење рјешења у његовој надлежности. Предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда преиначи или укине и предмет врати на поновно суђење, а тужитељици досуде тршкове поступка у износу према исказаном трошковнику.

Тужени у одговору на захтјев истиче да нису јасни наводи захтјева да изградња обалоутврде у конкретном случају представља изградњу која је према пројекту изградња моста и да се не ради о посебном пројекту изградње обалоутврде. Наводи да је обалоутврда посебан заштитни водни објекат чија је намјена дефинисана законом, па не постоји никаква обалоутврда моста или обалоутврда око моста. Неспорна је чињеница да се на предметној локацији изводе радови на изградњи обалоутврде која представља посебни заштити водни објекат у складу са чланом 15 став 1 тачка а) Закона о водама, па то ни у ком случају не може бити грађевински елемент моста, јер је ријеч о објекту који је потпуно одвојен од моста. Предлаже да се захтјев одбије као неоснован.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, одговор туженог, те списе предмета управног спора и управног поступка на основу одредбе члана 39 Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“, број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), овај суд је одлучио као у изреци пресуде из следећих разлога:

Из података списка произлази да је Општина Ј. 27.9.2019. године поднијела захтјев туженом за доношење одлуке о привременом коришћењу земљишта ближе означеног у диспозитиву оспореног акта, па је тужени донио рјешење којим се допушта привремено коришћење земљишта означеног као к.ч. бр. 466/1 њива 3. класе к.о. Ј. површине 477 м² лицима која раде на изградњи обалоутврде на ријеци Пливи, Општина Ј., те се налаже тужитељци да допусти коришћење тог земљишта ради извођења радова на обалоутврди **и других објеката** на ријеци Пливи, Општина Ј. у складу са постојећим уговором о изградњи радова и издатом употребном дозволом. Побијаном пресудом је одбијена тужба и одржан на снази оспорени акт.

Пре свега, овај суд налази да оспорени акт није јасан и одређен јер из диспозитива тог рјешења не може се закључити којим лицима је дозвољено извођење радова и привремено коришћење земљишта нити какав објекат се гради, а нити је наведено да ли се успоставља стварна службеност на предметном земљишту или не, односно да ли се извођењем радова наноси штета коришћењем тог земљишта и ко је дужан надокнадити штету.

Наиме, одредбом члана 196 став 2 ЗОУП је прописано да диспозитив мора бити кратак и одређен и ако се њиме налаже нека обавеза или мјера онда мора бити јасно одређено која обавеза или мјера се налаже, коме, ко извршава ту обавезу или мјеру, на који начин итд.

Тужитељица је у току поступка истакла да се њено земљиште користи за извођење радова без правног основа, само на основу тога што је тужени донио рјешење о привременом коришћењу њеног земљишта и којим се налаже да је тужитељица дужна допустити привремено коришћење њеног земљишта за потребе изградње обалоутврде и **других објеката** на ријеци Пливи, а не наводи се о којим објектима је ријеч, па правилно тужитељица доводи у питање утврђење да се ради о изградњи само објеката обалоутврде због чега је повређено начело материјалне истине из члана 8 ЗОУП које захтијева да се у поступку мора утврдити право стање ствари, и у том циљу морају се потпуно и правилно утврдити све чињенице и околности које су од важности за доношење законитог и правилног рјешења.

Поред тога, упитно је доношење оспореног акта наведеног садржаја уз позивање само на одредбе члана 172 став 2 и члана 166 Закона о водама, на које се тужени позвао у уводном дијелу оспореног акта.

Наиме, одредбом члана 172 став 2 Закона о водама је прописано уколико власници, односно корисници земљишта не допусте лицима да прелазе преко земљишта која су овлашћена да истражују, спроводе праћење стања вода, преусмјеравају, снимају или обиљежавају водно земљиште или воде, као и лицима која изводе радове на изградњи, реконструкцији или одржавању водних објеката или постројења, или врше њихово искоришћавање, рјешење о привременом коришћењу земљишта доноси надлежни орган из члана 166 овог закона, најкасније у року од 3 дана од дана подношења захтјева за доношење одлуке о привременом коришћењу земљишта.

Сходно члану 165 Закона о водама, за потребе спровођења одредаба овог закона установљава се право стварне службености, као право власника земљишне непокретности, као повласног добра да може за потребе тог добра вршити одређене радње на непокретности, послужном добру, другог власника или да захтијева од власника послужног добра да се уздржава од вршења одређених радњи које би иначе имао право вршити на својој непокретности.

Према одредби члана 166 став 1 Закона о водама, стварна служност може се установити посебним актом надлежног органа за спровођење овог закона, на одређено вријеме или одређено доба године. Ставом 2 овог члана је прописано да жалба против одлуке из става 1 овог члана не задржава њено извршење.

На основу одредбе члана 186 став 1 Закона о стварним правима („Сл. гласник РС“, број 124/08, 3/09, 58/09, 95/11, 60/15 и 107/19) службеност је ограничено стварно право на нечијој ствари које овлашћује свог носиоца да се на одређени начин служи том ствари (послужно добро), а њен власник је дужан да то трпи или нешто пропушта.

Уколико је потребно да се користи земљиште у својини другог лица, онда закон прописује обавезу успостављања стварне службености и слиједом тога изискује регулисање питања накнаде за коришћење успостављање стварне службености и причињену евентуалну штету, а што у конкретном случају није учињено, тако да је

оспорени акт донесен супротно члану 165 Закона о водама и одредби члана 186 став 1 ЗСП.

Очигледно је, да се тужитељица противи коришћењу њеног земљишта за потребе изградње објеката обалоутврде и заштите од могућих поплава или других непогода и да оспорава чињеницу да није јасно наведено који објекат се гради, јер се то заиста не утврдити на основу садржаја диспозитива оспореног акта. Тужитељица захтијева да се регулише питање службености и накнаде за евентуално причињену штету на земљишту и засадима воћа, о чему није вођено рачуна приликом доношења оспореног рјешења. У рјешењу о успостављању привремене службености треба регулисати и питање одговорног субјекта за евентуално причињену штету која може настати извођење наведених радова у смислу одредаба члана 174 овог закона. О свим овим околностима и приговорима тужитељице није водио рачуна нижестепени суд, већ је некритички прихватио разлоге туженог дате у оспореном акту, иако је обавеза суда у управном спору да оцијени законитост побијаног акта у смислу одредбе члана 30 ЗУС и посебно да цијени правно релевантне наводе тужбе.

Код таквог стања ствари, овај суд налази да је побијаном пресудом остварен разлог њене незаконитости садржан у одредби члана 35 став 2 ЗУС, па се отуда захтјев, на основу одредаба члана 40 став 1 и 2 тог закона уважава, побијана пресуда преиначава на начин одређен изреком ове пресуде.

Одлука о трошковима поступка заснива се на одредби члана 6 став 1 Закона о измјенама и допунама Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“, број 63/11) којом је прописано да странка која изгуби спор дужна је противној странци надокнадити трошкове спора, члану 397 Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13 – у даљем тексту: ЗПП), којим је прописано да ће суд када преиначи одлуку против које је поднијет правни лијек, одлучити о трошковима поступка и члану 387 истог закона којим је регулисано ако је прописана Тарифа за награде адводата или за друге трошкове, ови трошкови ће се одмјерити по овој тарифи. Тужитељица је поставила захтјев за накнаду трошкова управног спора у износу од 750,00 КМ, а који се односе на састав тужбе са паушалом који износ је и досуђен јер је у сагласности са Тарифом о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Сл. гласник РС“, број 68/05 – у даљем тексту: Тарифа) којом је у Тарифном броју 3 прописано да, за састављање поднеска (тужбе) у управном спору награда износи 300 бодова па како је вриједност бода, у смислу члана 14 став 2 Тарифе, 2,00 КМ онда награда адвоката за састав тужбе износи 600,00 КМ плус паушал од 25% у смислу члана 12 Тарифе што износи 150,00 КМ или укупно 750,00 КМ. Такође тужитељица је поставила захтјев за накнаду трошкова састава захтјева у износу од 900,00 КМ и паушала од 25% што износи 225,00 КМ па је досуђен износ од 1125,00 КМ, на име састава захтјева по адвокату, тако да је тужитељици досуђен укупан износ трошкова спора од 1875,00 КМ, јер су исти у складу са Тарифом.

Записничар
Маја Савић

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић